

Rianne Reijneveld

MISINFORMATIE

en de rol van Social Media

●●● Rianne Reijneveld

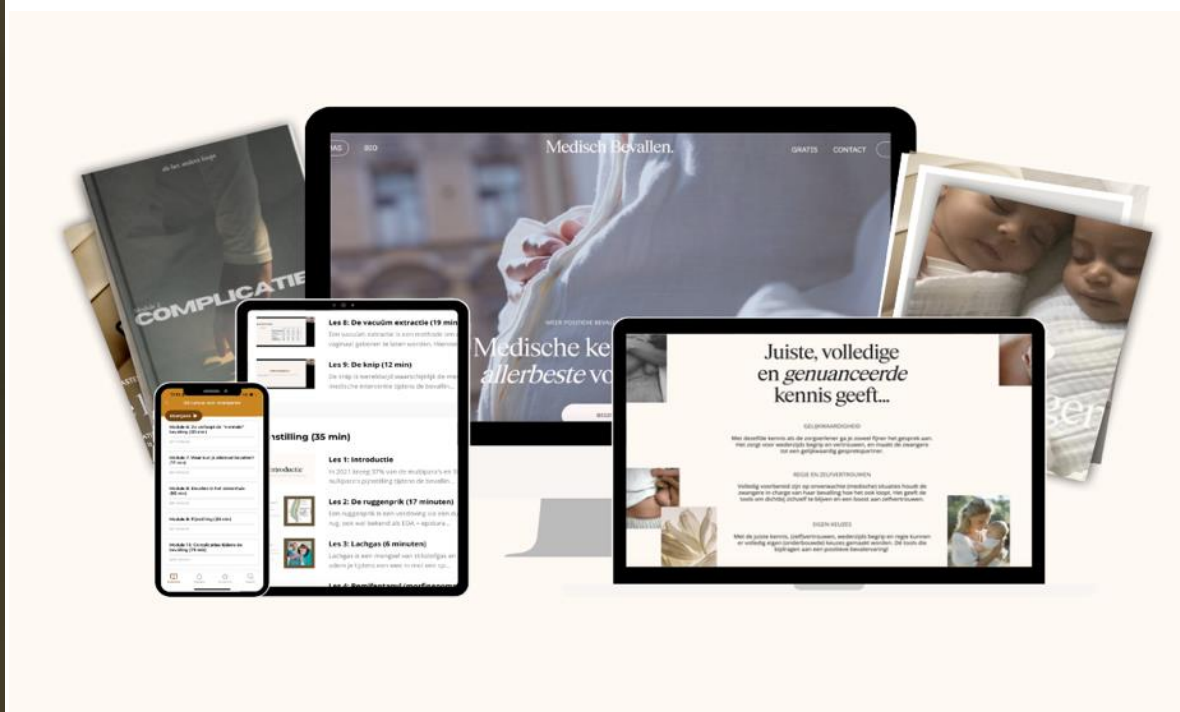

- In opleiding tot huisarts
- >2 jaar ervaring als arts op de verloskamers
- Sinds 2022 oprichter en eigenaar **Medisch Bevalen**

- MSc Communicatiewetenschap
- MSc Health Sciences
- MSc Geneeskunde

Maar ook...

- Social Media Manager Etos
- Community Manager Publicis
- Communicatie OLVG Oost
- Onderzoek: angst voor de bevalling
- Moeder van 4 kinderen

Welke rol speelt informatie op sociale media in de keuzes die zwangeren maken?

●●● Casus

G1P0 AD 40+3 // Zwangerschap: 1e lijn

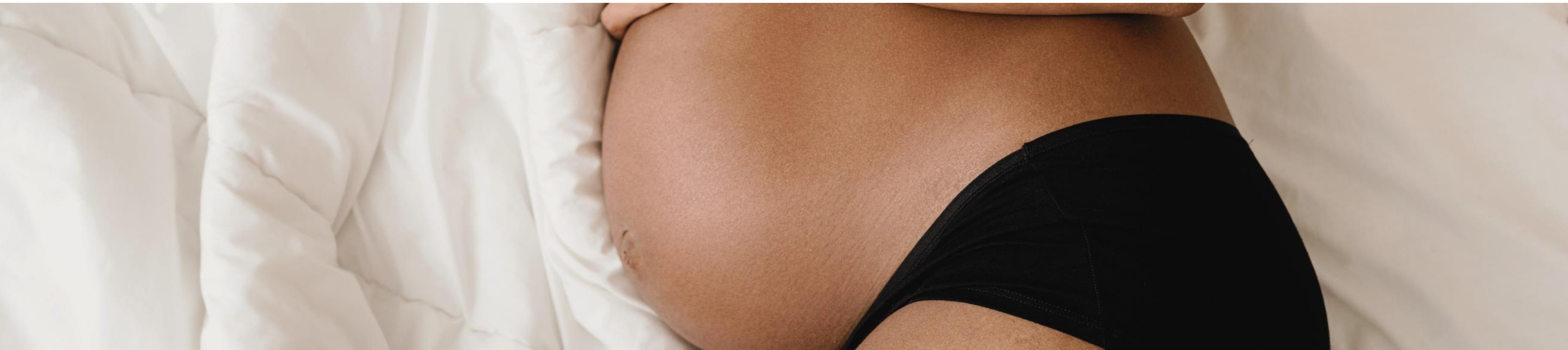
- Durante partu overdracht i.v.m. NVU bij een AAA ligging.
- Barendse is akkoord met een vacuümextractie
- **Weigert** de voorgestelde episiotomie.
- Gesprek met gynaecoloog verloopt moeizaam.
- Vacuüm zonder episiotomie.

>> graad 4 ruptuur

●●● Herkenbaar?

- Op basis van welke informatie heeft deze vrouw haar keuze gemaakt?
- Waarom is deze wens niet eerder opgemerkt en besproken?

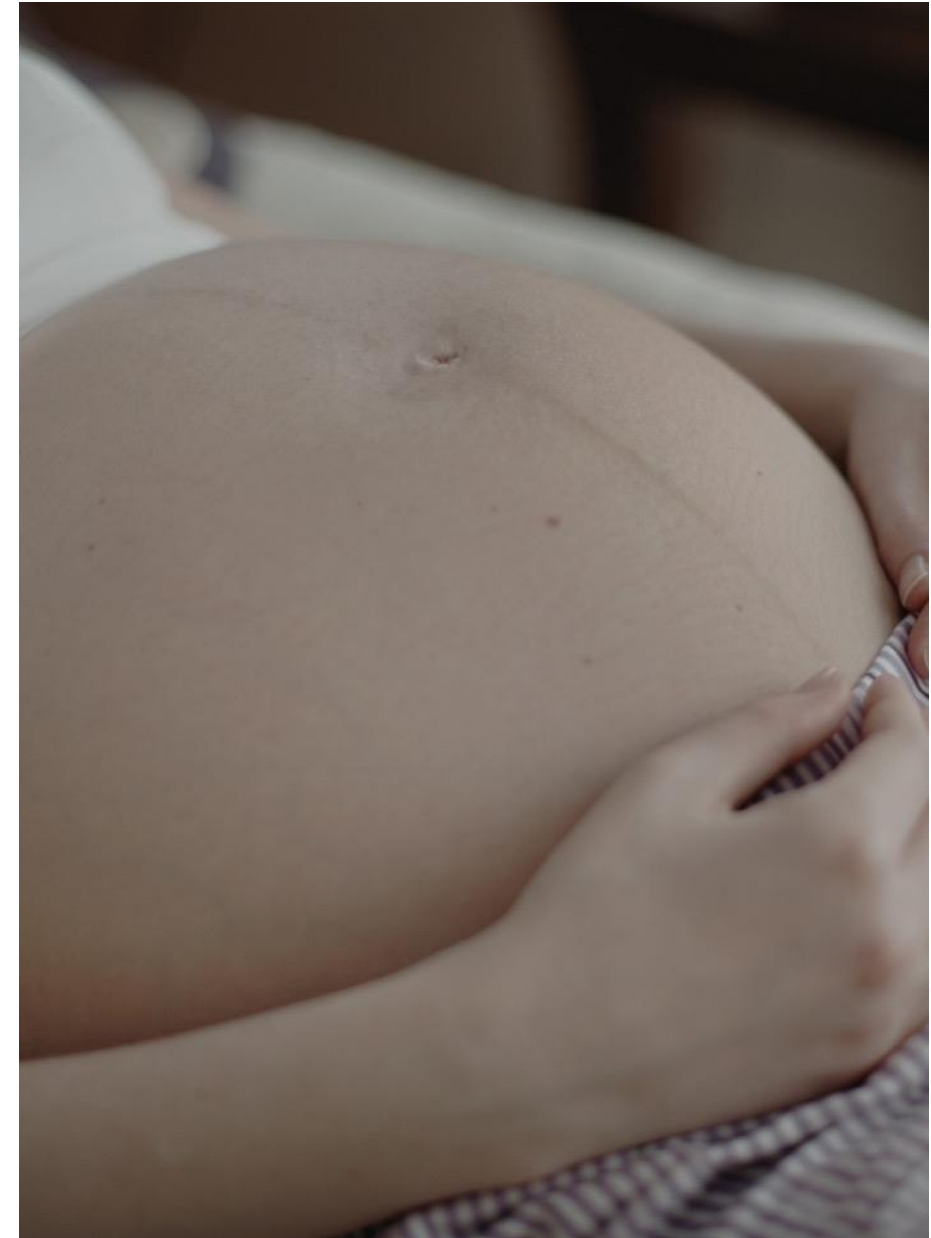
●●● Hoe komen zwangeren aan informatie?

- Meer dan 75% van de zwangeren zoekt naar zwangerschapsgerelateerde informatie op het **internet**.

Declercq et al, 2007

- 89% van de zwangeren gebruikt **social media** voor (medische) informatie over zwangerschap.

Chee et al, 2023

●●● Waarom internet en Social Media?

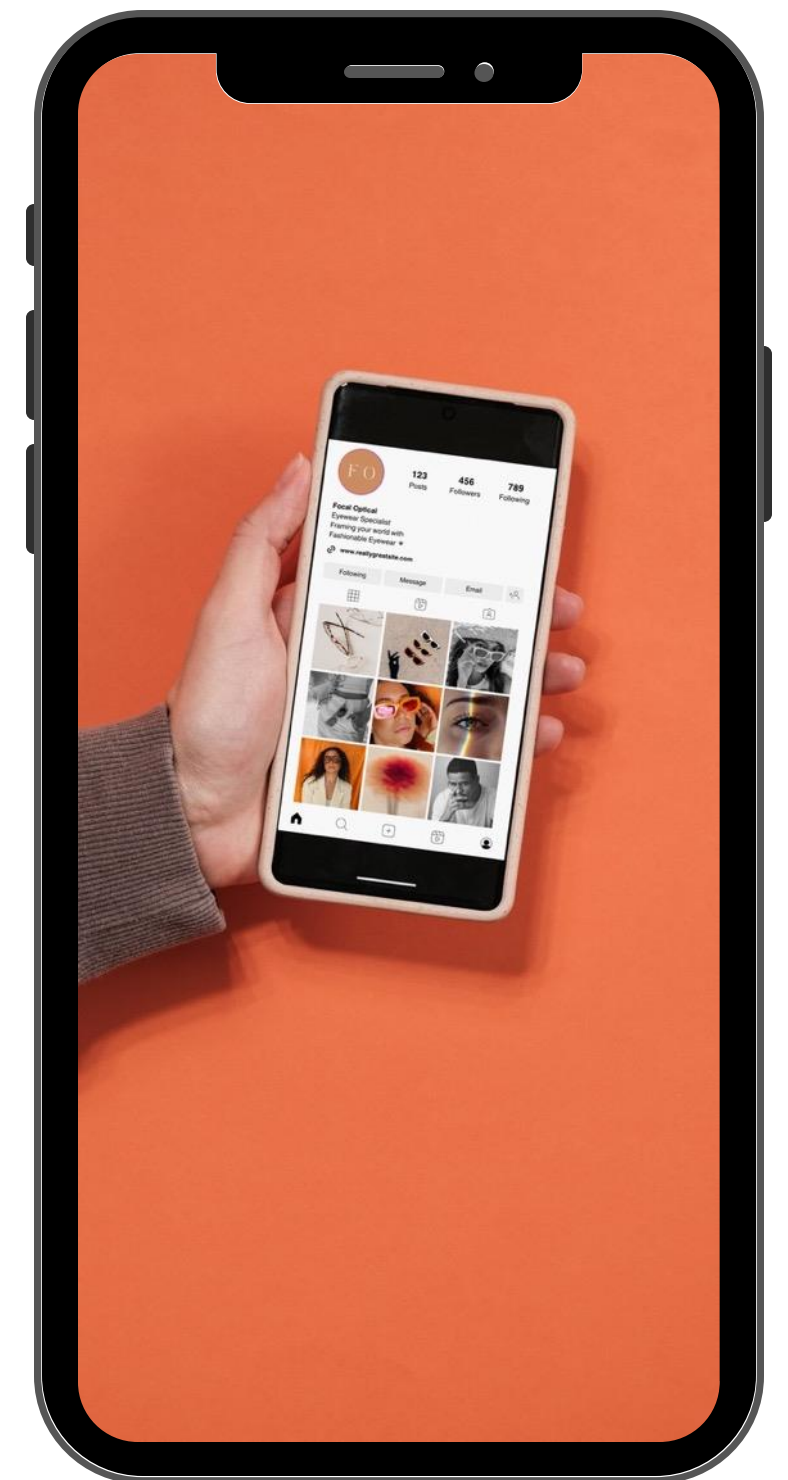
- Toename van social media gebruik (>30%) sinds COVID-pandemie

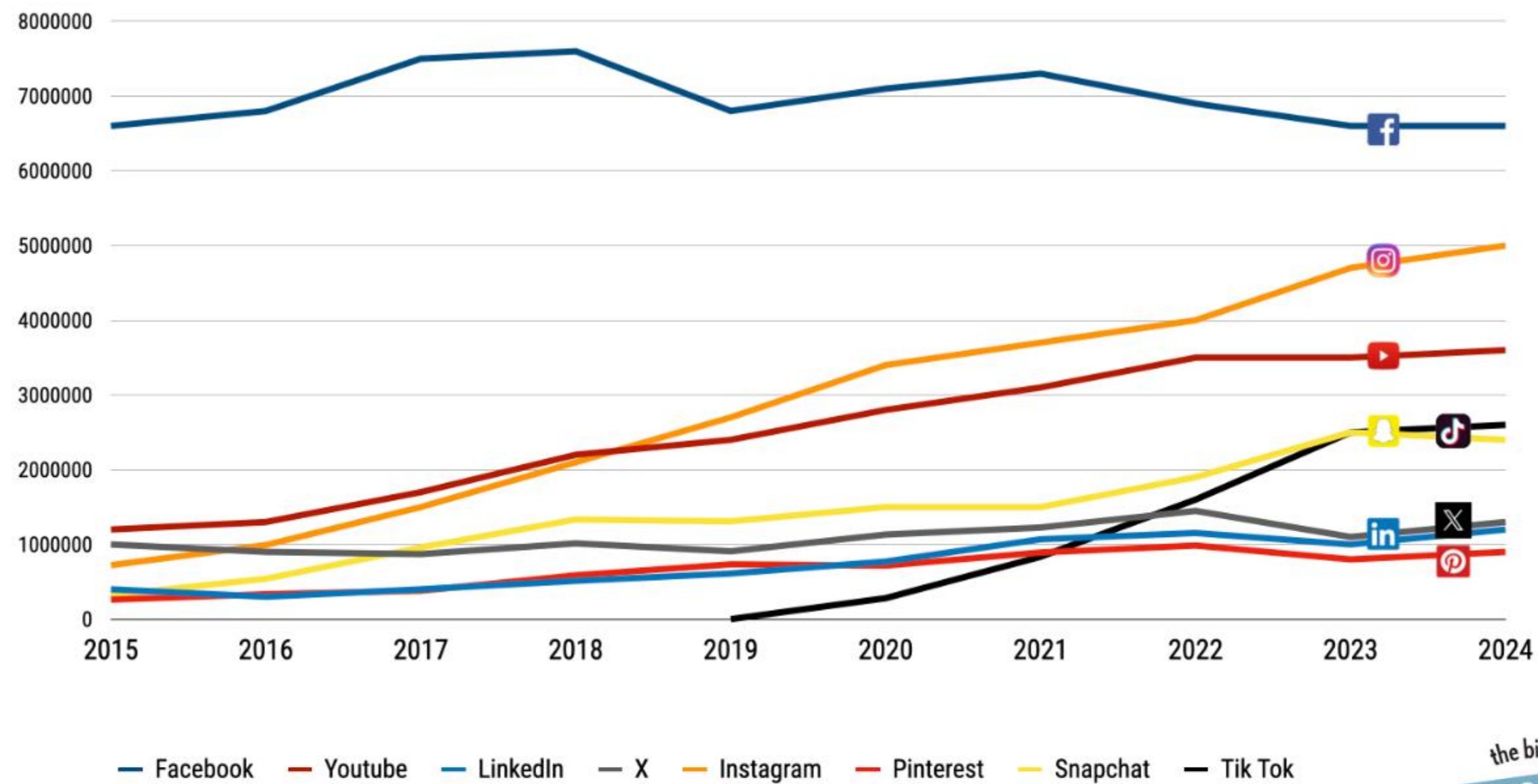
COVID-19 causes digital consumption to rise by over 30%, forming new and lasting consumer habits

- Toename van gezondheidsinformatie via social media Statista, 2024
- Verandering van de rol van patiënt de afgelopen 50 jaar
 - Paternalistische model naar shared decision making model.
 - Behoefte aan meer/andere informatie dan zorgverlener verstrekt.
- Er is behoefte aan goede informatie op internet om zodoende goede keuzes te kunnen maken

Ghiasi et al, 2019

Social Media Dagelijks Gebruik 2015 - 2024

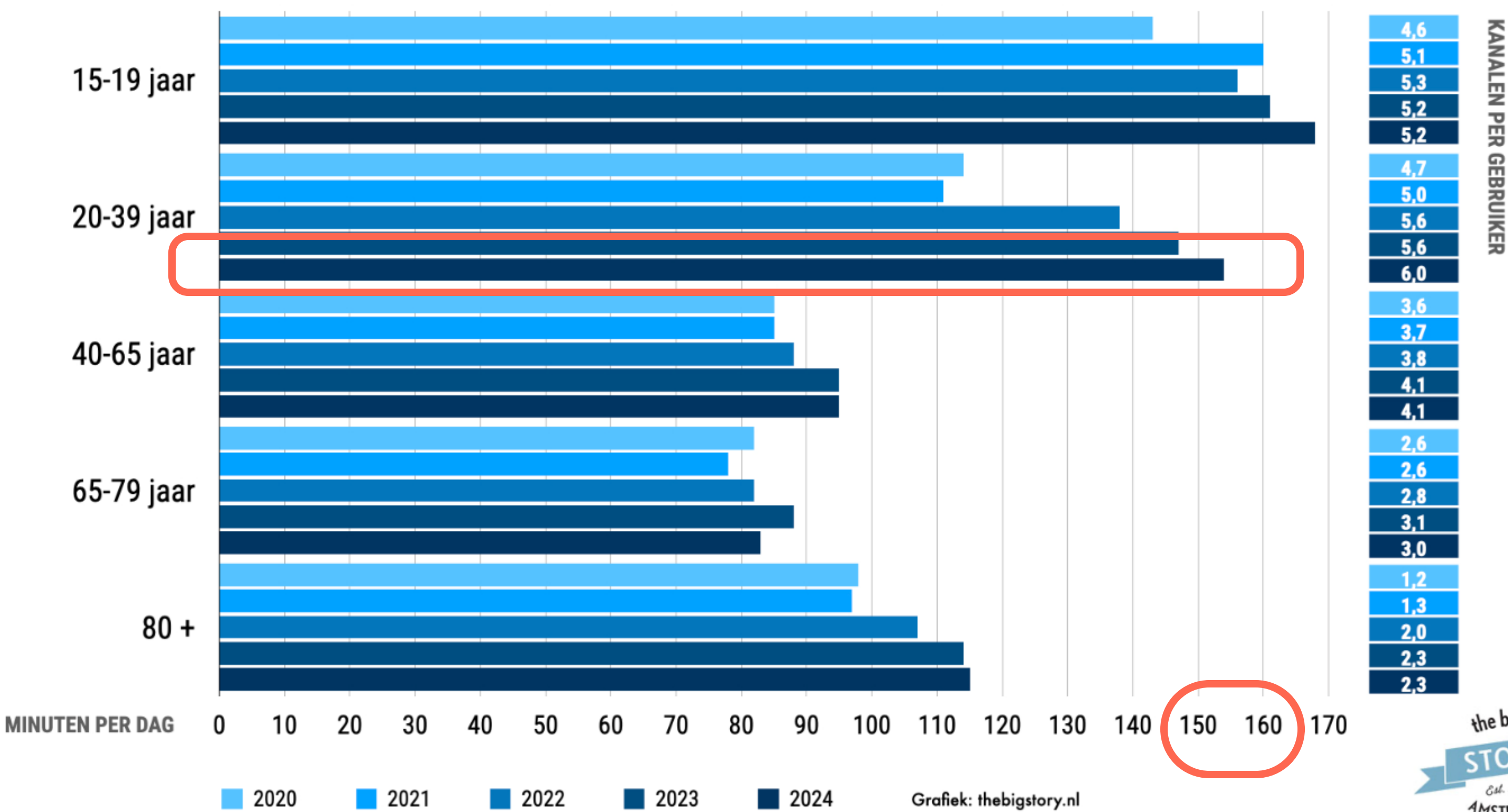
Grafiek: thebigstory.nl
Bron: Newcom Research & Consultancy

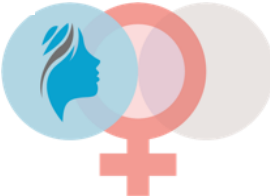
12.3 miljoen actieve gebruikers in 2016 >>> 14.3 miljoen in 2024

Social Media in Nederland: Hoeveelheid tijd en kanalen

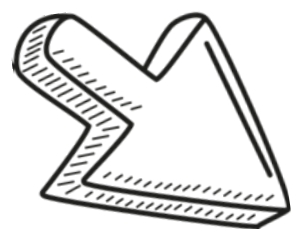

Grafiek: thebigstory.nl
Bron: Newcom Research & Consultancy

●●● Risico van Social Media

- **Gebrek aan context (n=1)**
 - Mijn thuisbevalling was een succes (omstandigheden, risicoprofiel?)
- **Algoritme en “filter bubble”**
 - Confirmation bias
- **Gebrek aan controle op betrouwbaarheid**
 - Iedereen kan alles delen
- **Negatieve verhalen/ervaringen worden veel gedeeld**
 - Sensatie
- **Commerciële belangen**
 - Supplementen business

onvolledige, onjuiste
en/of ongenuanceerde informatie

EPISIOTOMY VS TEARING

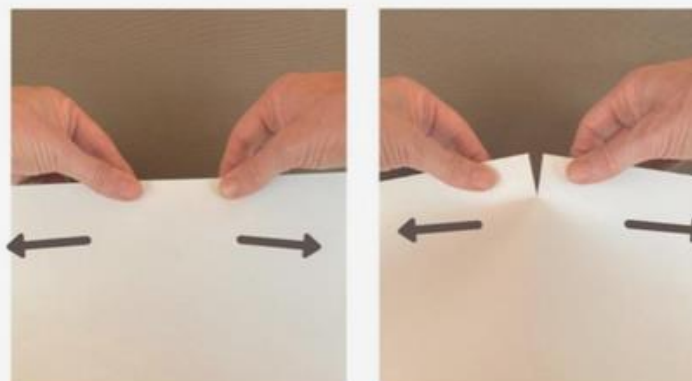
**WHICH IS
BETTER FOR
PELVIC HEALTH?**

Why I chose to TEAR
over an
EPISIOTOMY.

1/10

Wat denk je dat het
snelste scheurt?

www.happybabycoach.com

♡ 32 💬 12 🚩

doula.rozianna en anderen vinden dit leuk

happybabycoach **! MYTHE !**

Een episiotomie (knip) tijdens de bevalling voorkomt
scheuren en geneest makkelijker dan een scheur.

Helaas is het NIET correct om dit zo te stellig te
verkondigen: een episiotomie kan de kans op
inscheuring zelfs vergroten, geeft diep littekenweefsel
en vereist ALTIJD hechtingen omdat de arts door huid,
spieren, zenuwuiteinden enz. snijdt

recent research suggests allowing

tears

is better for mamas than
performing episiotomies.

**episiotomies are typically
deeper than natural tears and
often take longer to heal.**

Latched Mama © 2024

1/7

***Waarom je liever wil
scheuren dan geknipt wil
worden tijdens je bevalling***

Thaedihaanwen, Vlaanderenbaanliik.

Tijd

***Wanneer jouw bevalling snel moet gaan
door drukte in het ziekenhuis kan er ook
geknipt worden. Dit is nooit oké en mag
geen reden zijn om te knippen.***

**Wat als een zwangere deze
informatie leest?**

Hoe ontstaat dit?

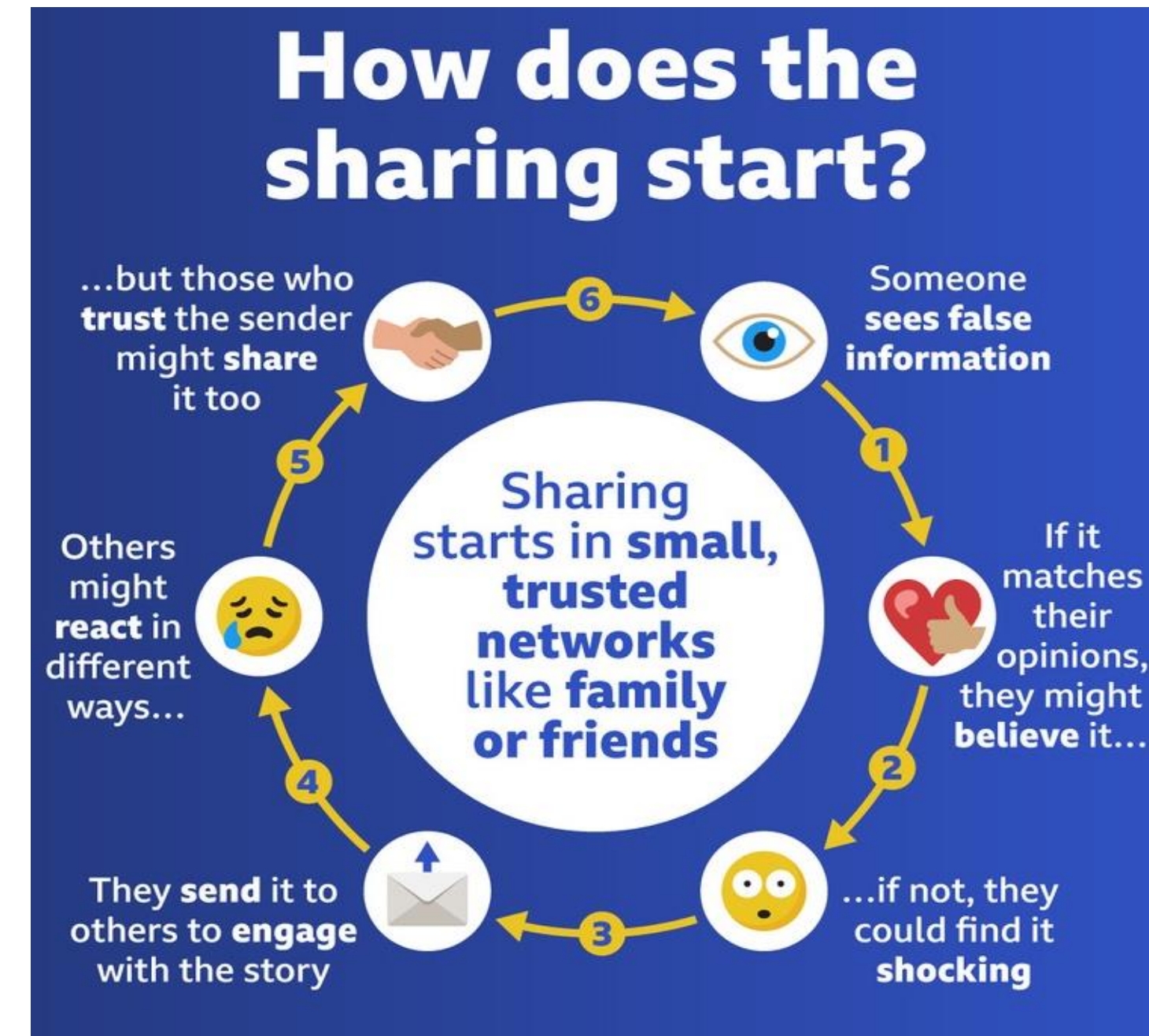

●●● Onjuiste informatie verspreidt zich sneller dan juiste informatie

De meest gedeelde foutieve berichten bereiken soms wel 100.000 mensen.

Terwijl betrouwbare informatie vaak maar door hooguit 1.000 mensen wordt gezien.

Vosoughi et al, 2018

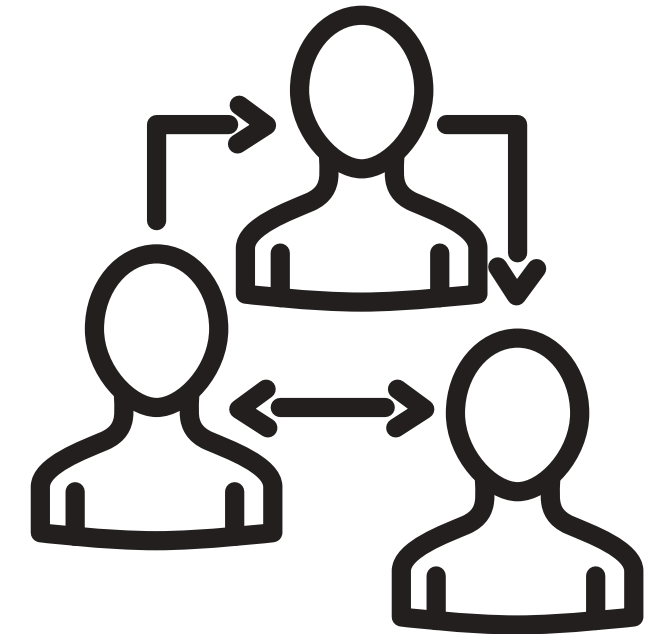
BBC Bitesize

●●● Misinformatie & Desinformatie

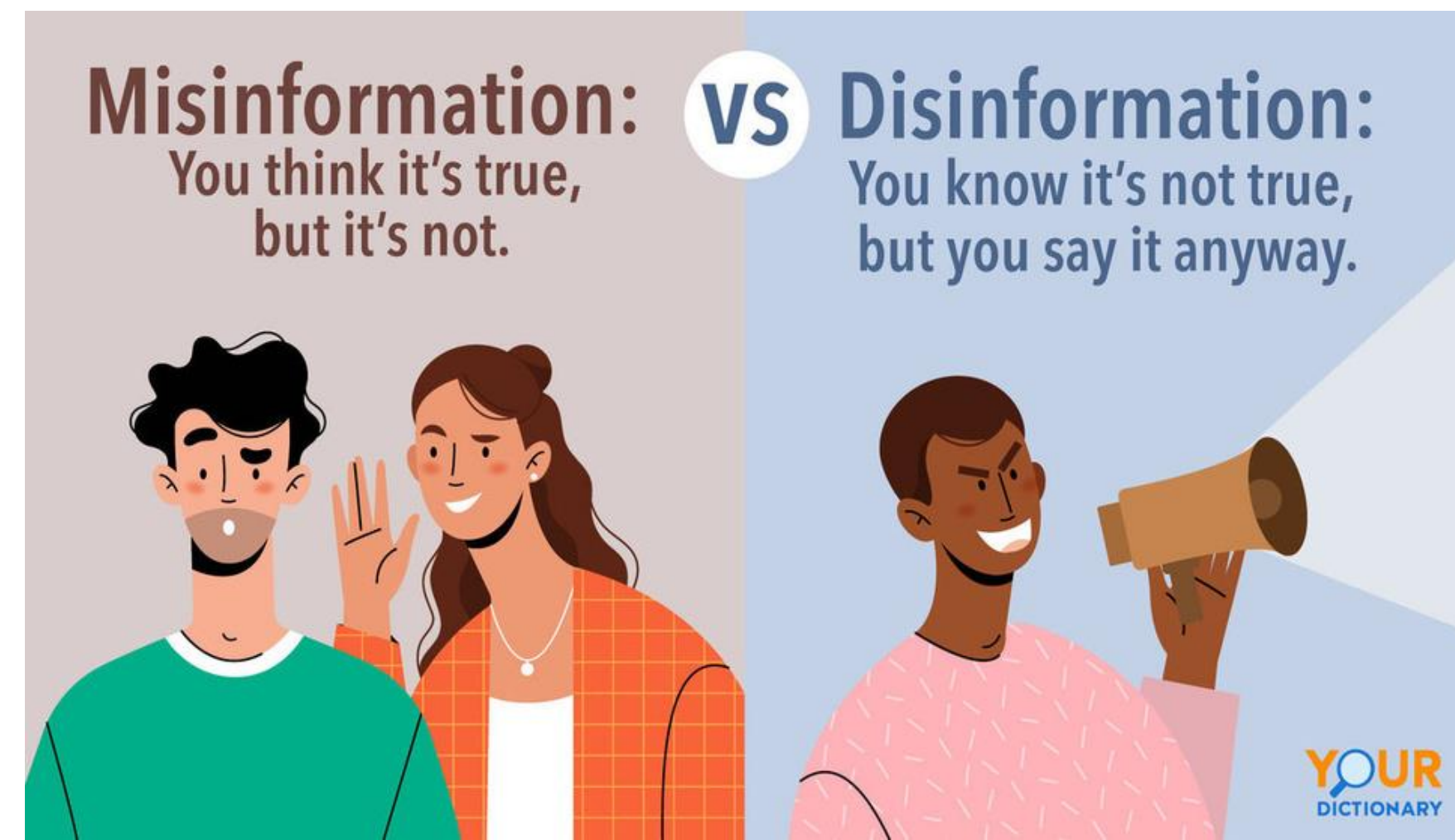
Misinformatie

Onjuiste informatie gedeeld zonder kwade bedoelingen.

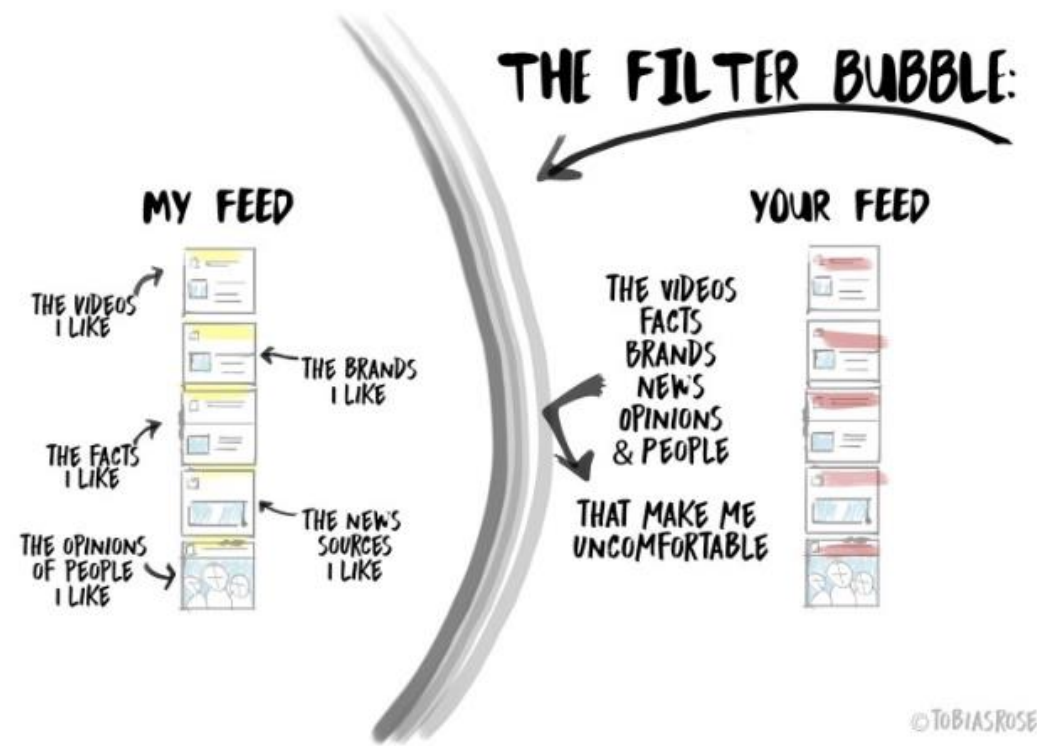

Desinformatie

Bewust verspreiden van valse informatie met specifieke intenties.

●●● **Waarom geloven we misinformatie?**

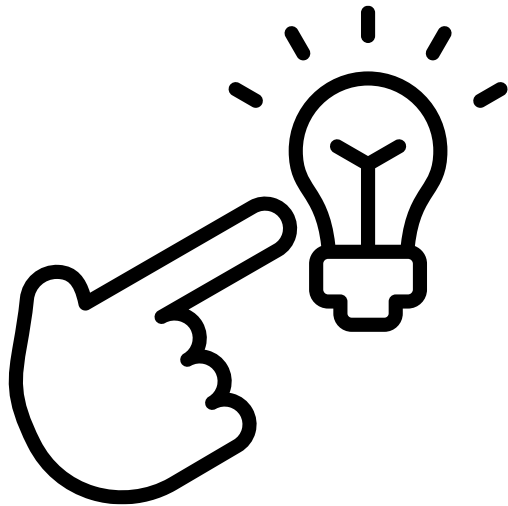

Adapted from: [Colby-Sawyer College Library](#) & [Tobias Rose-Stockwell/Medium](#)

Social media bubbel

Emoties

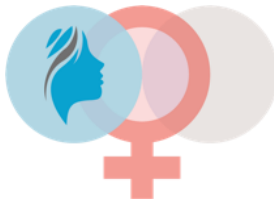
Eenvoud

Blind vertrouwen in bronnen
(influencers met groot bereik)

Confirmation bias

●●● Misinformatie binnen de verloskunde

Kern van waarheid

- maar gebrek aan **nuance en context**
 - een knip bij een vacuum is een andere situatie dan een knip bij een spontane baring ter voorkoming van een totaalruptuur
- maar niet **volledig**
 - de vraag is niet knip vs ruptuur,
 - maar knip vs totaalruptuur....
 - andere (lange termijn) gevolgen

*Waarom je liever wil
scheuren dan geknipt wil
worden tijdens je bevalling*

recent research suggests allowing

tears

is better for mamas than
performing episiotomies.

**episiotomies are typically
deeper than natural tears and
often take longer to heal.**

●●● Goede intenties: betere bevallingservaring

10-20%

van de vrouwen in Nederland ervaart haar
bevalling als traumatisch.

Stramrood, 2019

> 20%

van de vrouwen kijkt na de eerste
bevalling daar negatief op terug.

Rijnders et al, 2008

●●● Negatieve ervaringen met zorg

Vervolgens is onderzocht hoe vaak negatieve situaties met de zorg voorkomen. Hiervoor is via social media een vragenlijst uitgezet onder vrouwen die in de afgelopen 5 jaar waren bevallen. Van de 12 239 vrouwen die de vragenlijst hadden ingevuld gaf 1 op de 5 aan een negatieve of traumatische bevalling te hebben gehad. 1 op de 3 had ten minste een vervelende ervaring met de zorg tijdens de bevalling. Hoe meer vervelende situaties vrouwen hadden meegemaakt, hoe negatiever de bevallingservaring. Als we kijken naar de meest voorkomende situaties zagen we dat 40% van de vrouwen vond dat ze in onvoldoende mate zelf keuzes konden maken, 30% vond de communicatie met zorgverleners niet optimaal, 21% ervaarde onvoldoende steun en 21% noemde een ruwe behandeling. Vrouwen die voor het eerst waren bevallen en vrouwen met een migratieachtergrond hadden vaker negatieve ervaringen met de zorg waar zij last van hadden.

Van der Pijl et al, 2023

**Een zwangere doet haar best zich
goed voor te bereiden**

Waar kunnen we je bij helpen?

Zoeken

Geen resultaten gevonden. Probeer een andere zoekopdracht.

Zoeken

Geen resultaten gevonden. Probeer een andere zoekopdracht.

CTG

Een CTG (cardiotocogram) meet de hartslag van de baby en de activiteit van de baarmoeder (de weeën). Het is een manier om extra in de gaten te houden hoe het met de baby gaat, als hier een medische reden voor is. Of om te kijken hoe het gaat met de weeën bij een medische bevalling. Voor dit onderzoek ga je meestal naar het ziekenhuis, maar soms wordt het ook bij de verloskundigenpraktijk gedaan.

Waar kunnen we je bij helpen?

Zoeken

5 resultaten

Het eerste uur na de bevalling

... op de navelstreng. Dit heet afnavelen. Daarna kan de navelstreng worden **doorgeknipt**. Jij kiest zelf of je dit wilt, en wanneer. Dit kan ook na het ... uur. Het kan een mooi moment voor ouders zijn om de navelstreng door te **knippen**. Medische handelingen Soms zijn er in het gouden uur medische

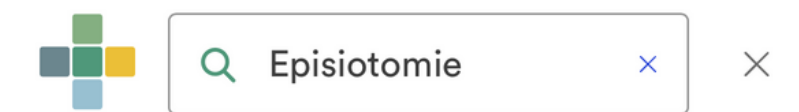
www.deverloskundige.nl

- schedel elektrode
- ctg
- kunstverlossing
- oxytocine
- de knip

Synthetische oxytocine

Oxytocine is het belangrijkste hormoon waar je weeën door krijgt. Je lichaam maakt het zelf aan. Synthetische oxytocine is een medicijn dat daar precies op lijkt. Je krijgt het via een infuus. Je kan het alleen krijgen in het ziekenhuis. Eerst wordt er een hartfilmpje (CTG) van je baby gemaakt. Ook tijdens de bevalling wordt de hartslag van je baby steeds in de gaten gehouden met het CTG. Zo kan de verloskundige of arts zien hoe je baby op de weeën reageert. Daar kan die de hoeveelheid synthetische oxytocine op afstemmen.

Er is een verschil tussen de oxytocine die je lichaam zelf aanmaakt en synthetische oxytocine. Jouw eigen oxytocine komt uit je hersenen. Het komt beetje bij beetje in je bloed. Precies zoveel als jij en je baby nodig hebben. Je lichaam reageert erop door ook hormonen aan te maken die pijn verminderen. Synthetische oxytocine komt uit het infuus in je bloed en je krijgt het continu. De hoeveelheid wordt zo goed mogelijk afgestemd, maar het kan zijn dat je meer synthetische oxytocine in je lichaam krijgt dan je nodig hebt. Daardoor kan je weeën krijgen die snel achter elkaar komen. Ook krijgt je lichaam soms minder kans om pijnstillende hormonen aan te maken. [Misschien heb je daardoor medicinale pijnstilling nodig.](#)

Geen resultaat

Mijn PEG-sonde mag eruit

... van de PEG-sonde in uw maag vastpakken. Aan de buitenkant **knipt** de arts het slangetje van de PEG-sonde door. Het ... door uw keel weer naar buiten. Heel soms wordt de PEG-sonde **afgeknipt** aan de buitenkant van uw buik. Alleen een arts of ...

Ik heb een ingegroeide teennagel

... teennagel ontstaan: schoenen die te strak zitten het rond **afknippen** van de nagels in plaats van recht **afknippen** kromme ...

Ik ben helemaal uitgescheurd bij mijn bevalling

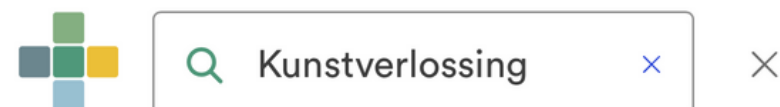
... gaat uitscheuren. Dan besluiten ze soms om je vagina in te **knippen**. Met een **knip** maakt de arts of verloskundige je vagina groter. Zo kan ...

Ik ben zwanger en wil gezond eten

... vis kan met bacteriën besmet zijn. Eet dus geen zalm in **vacuüm** plastic en ook geen sushi met rauwe vis. Geen lever ...

Geen resultaat

Sorry, we hebben niets gevonden met 'Kunstverlossing'. Je kunt dit proberen:

- controleren of je het goed geschreven ...

Geen resultaat

Sorry, we hebben niets gevonden met

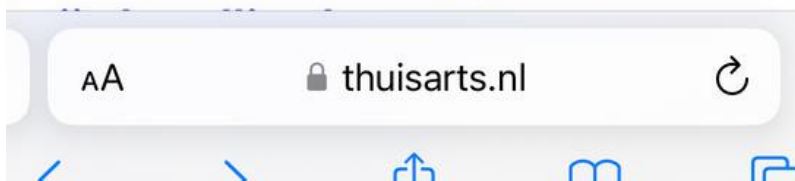
Ik ben bevallen en heb bloedverlies

... hevige krampen. Het samentrekken gebeurt door het hormoon **oxytocine**. Dit maakt je lichaam zelf aan. Borstvoeding geven ... De verloskundige of gynaecoloog overlegt met je of extra **oxytocine** nodig is, met een infuus of prik in je been. Extra ...

Ik ben bevallen en heb meer dan een liter bloed verloren

... baarmoeder goed samen te laten trekken. Dit medicijn heet **oxytocine**. Dit is een hormoon. Dit is ook het hormoon dat je ... infuus geven. Als de baarmoeder niet goed samentrekt door **oxytocine**, kan de gynaecoloog andere medicijnen geven. ...

Ik ben 41 weken zwanger en ik wil

www.thuisarts.nl

- caput elektrode
- ctg
- kunstverlossing
- oxytocine
- de knip

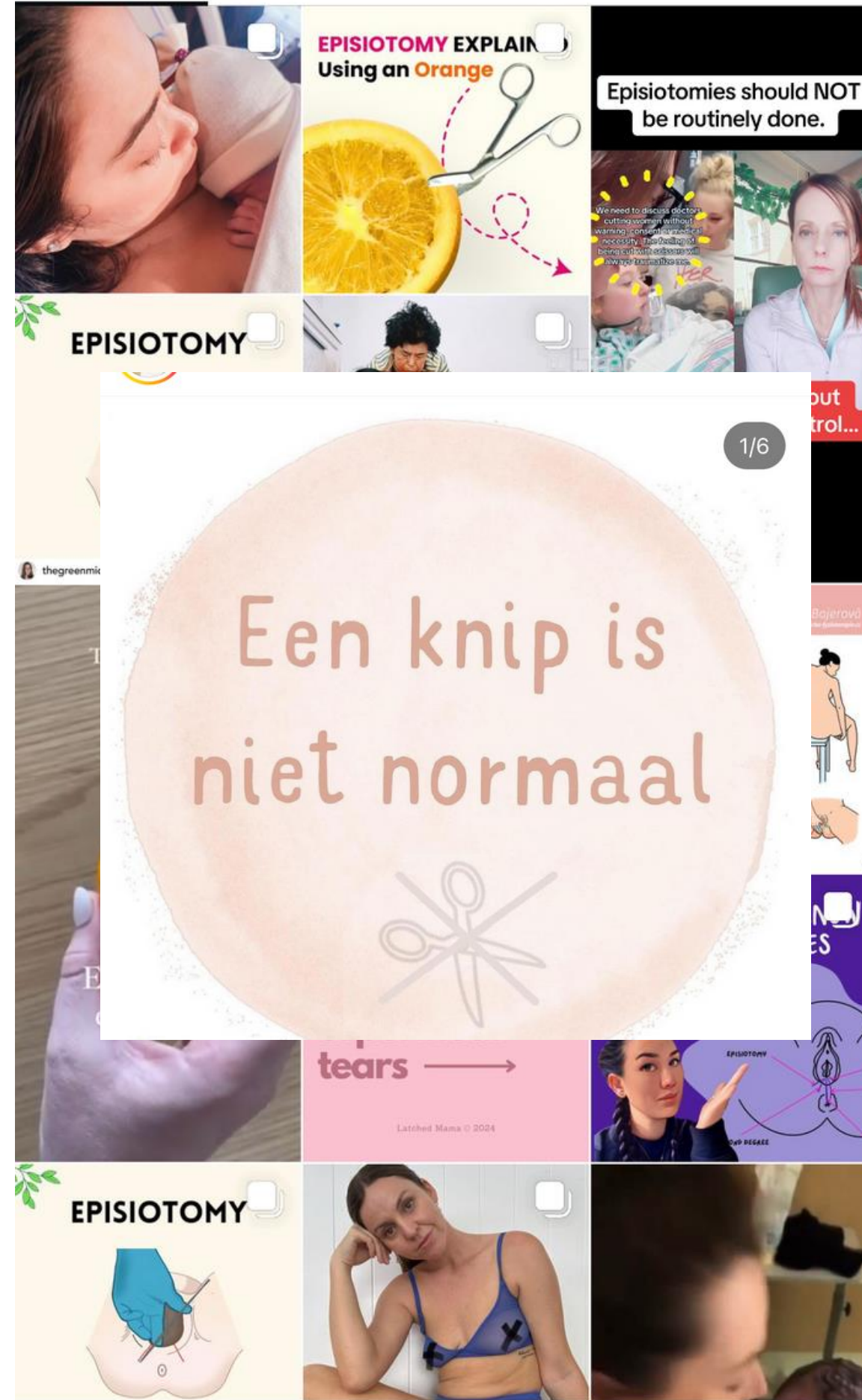
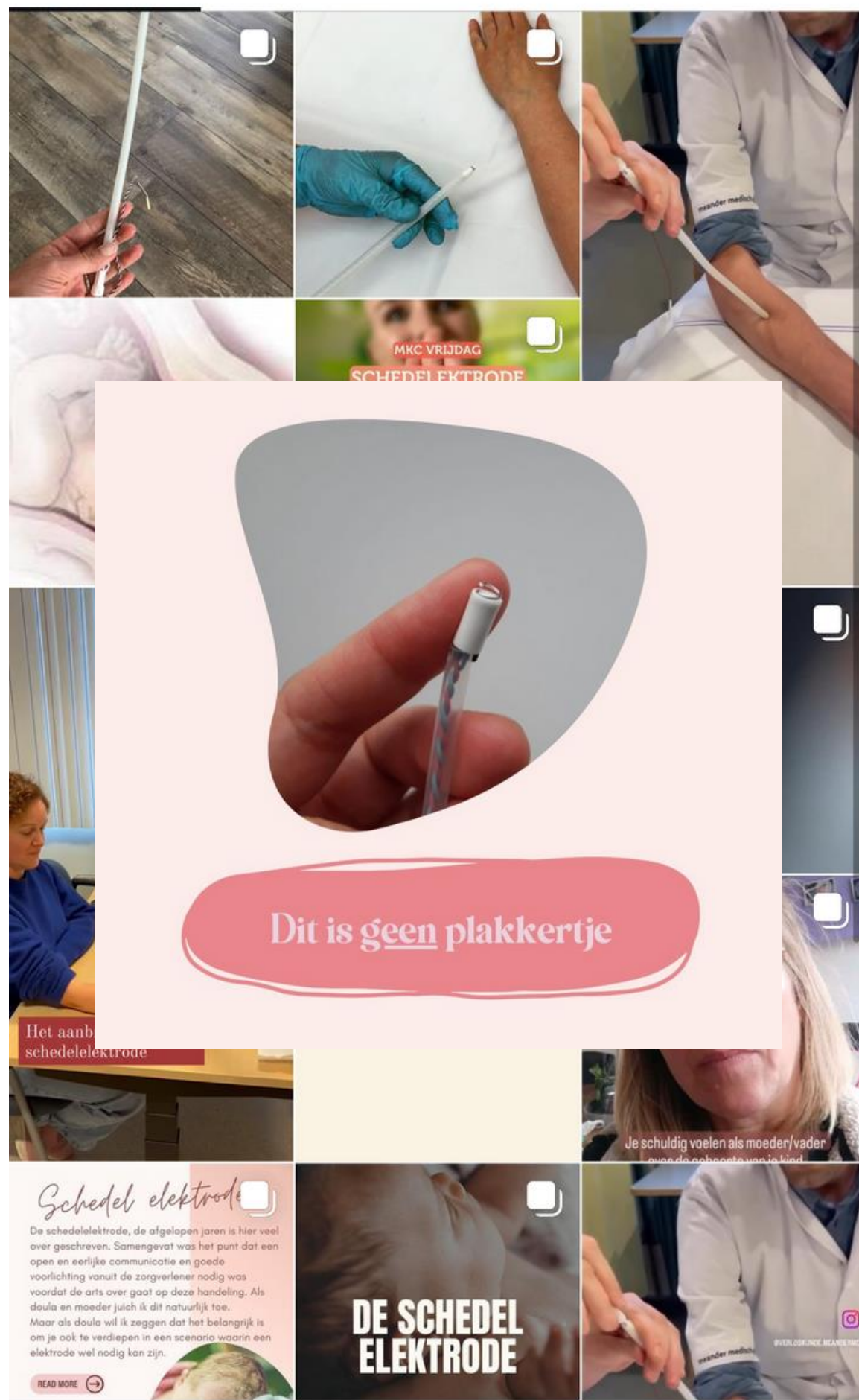

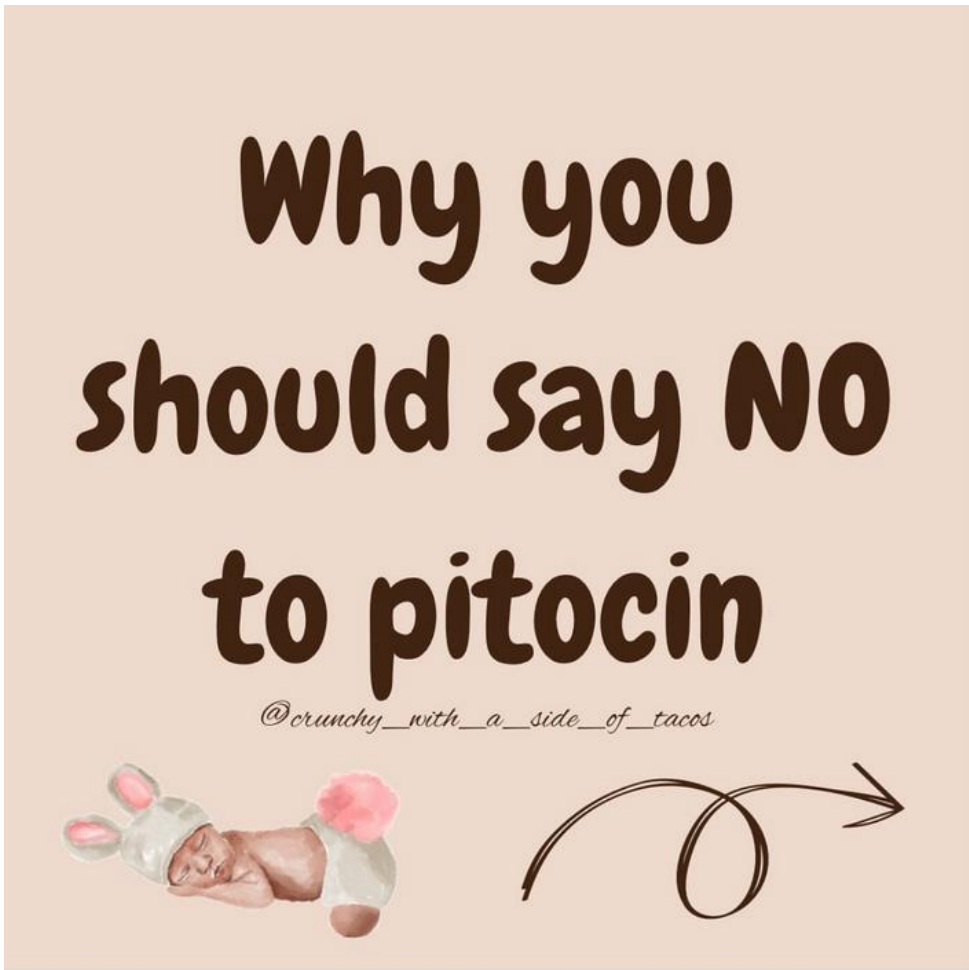
Ik ben zwanger en heb galstuwings

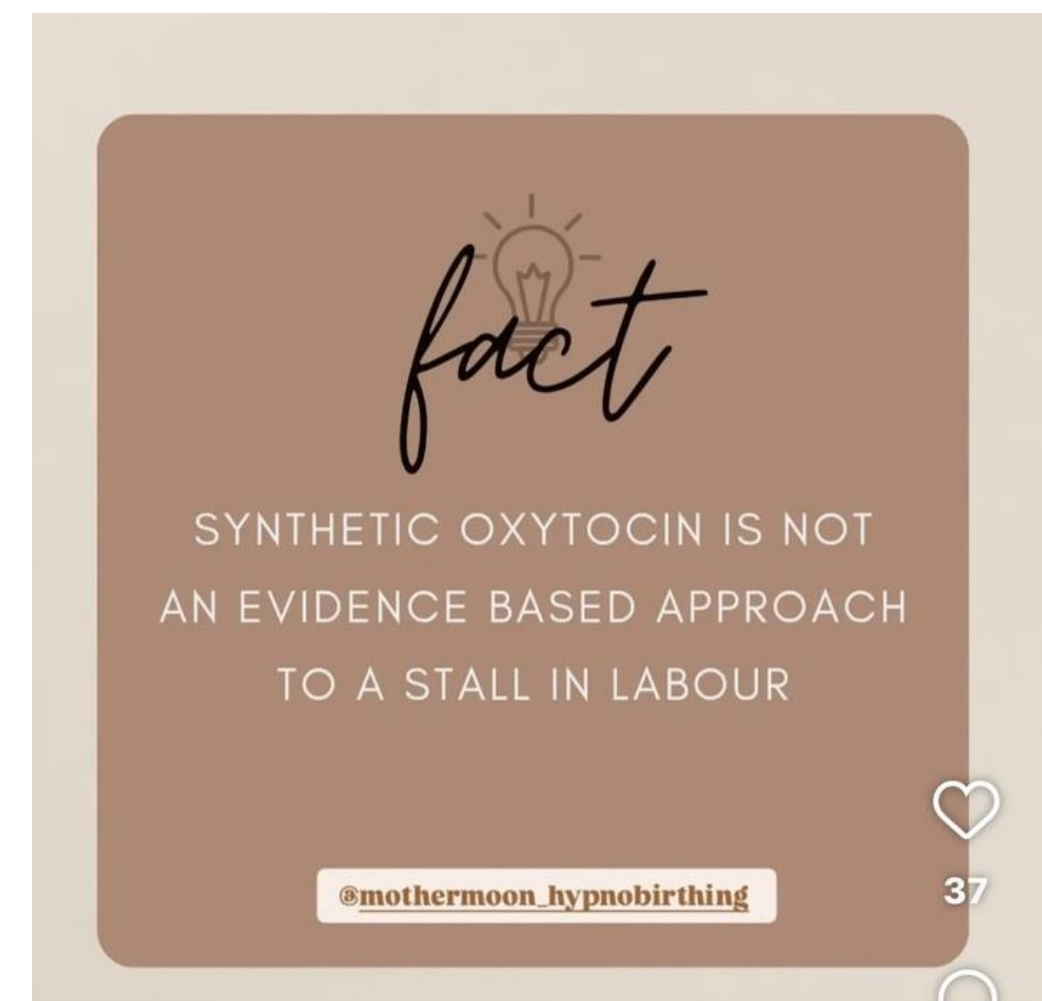
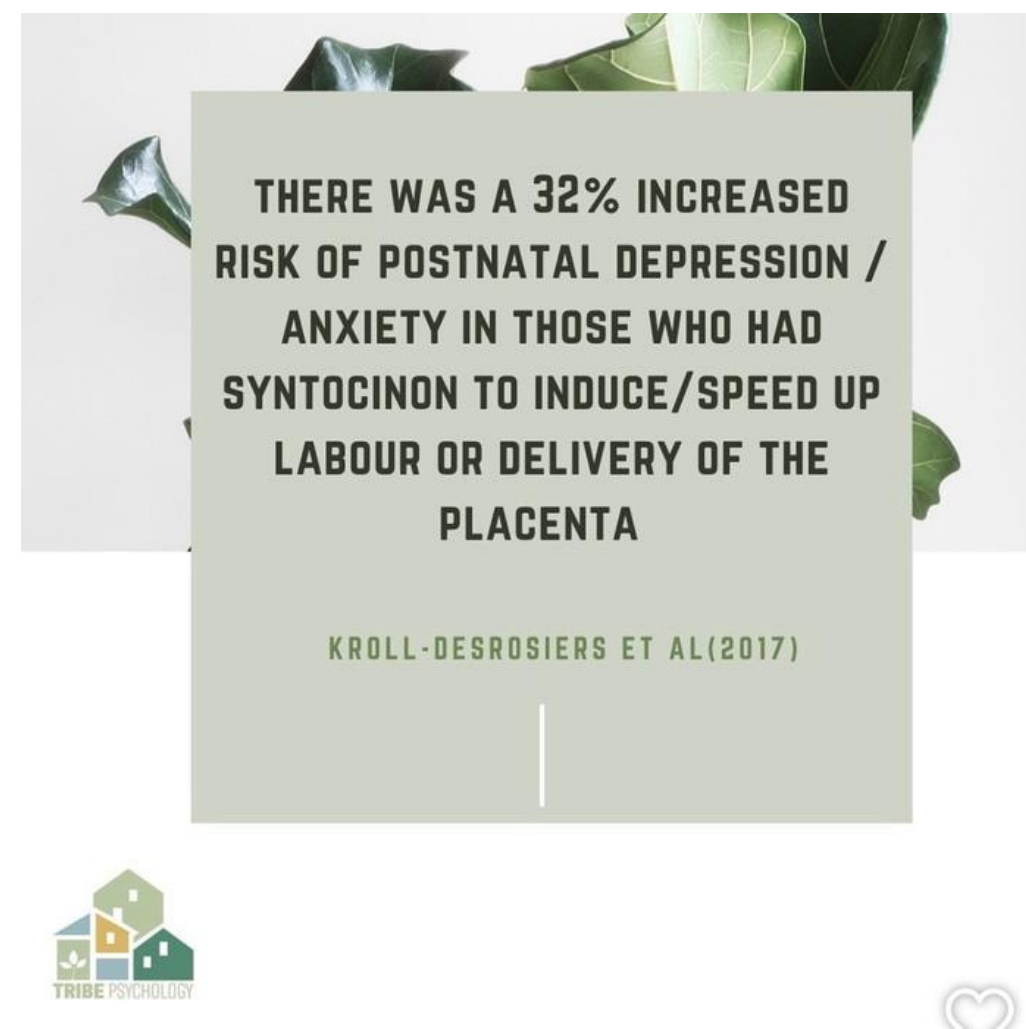
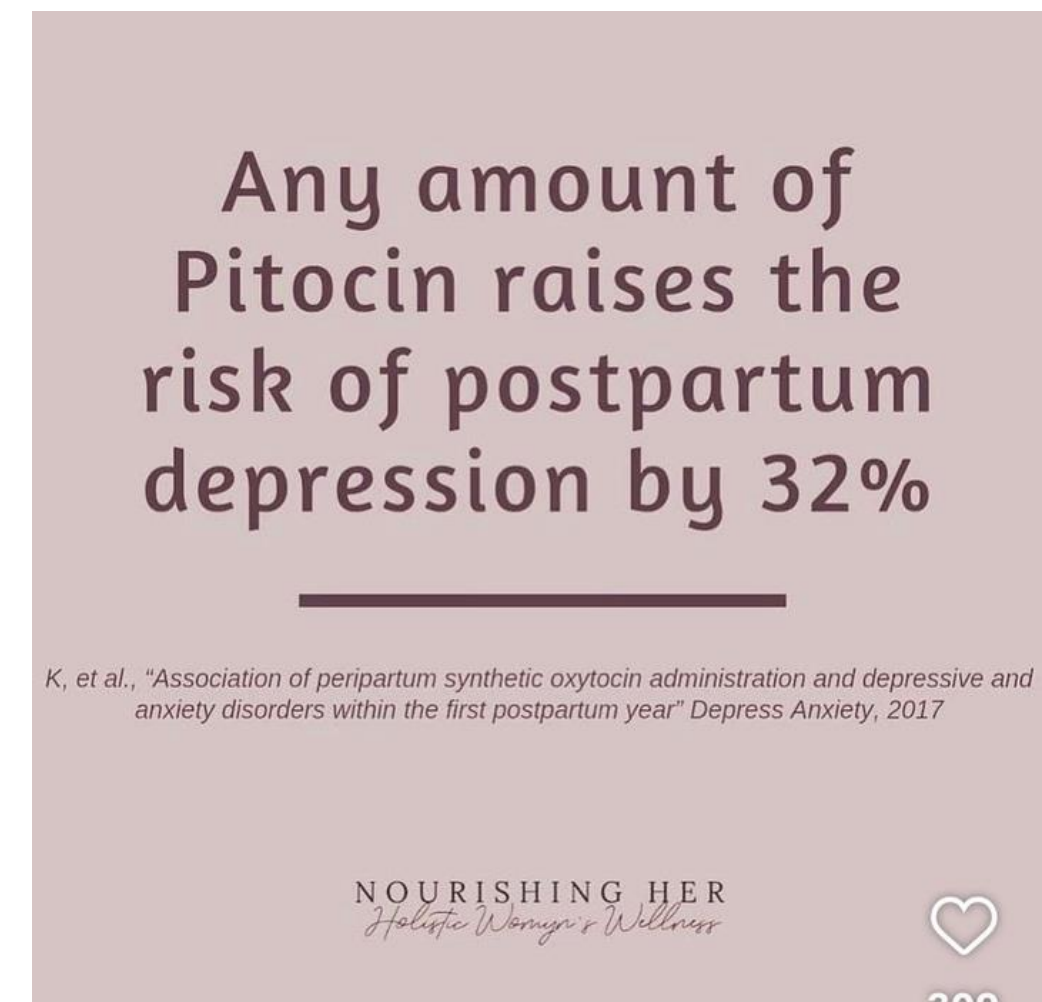
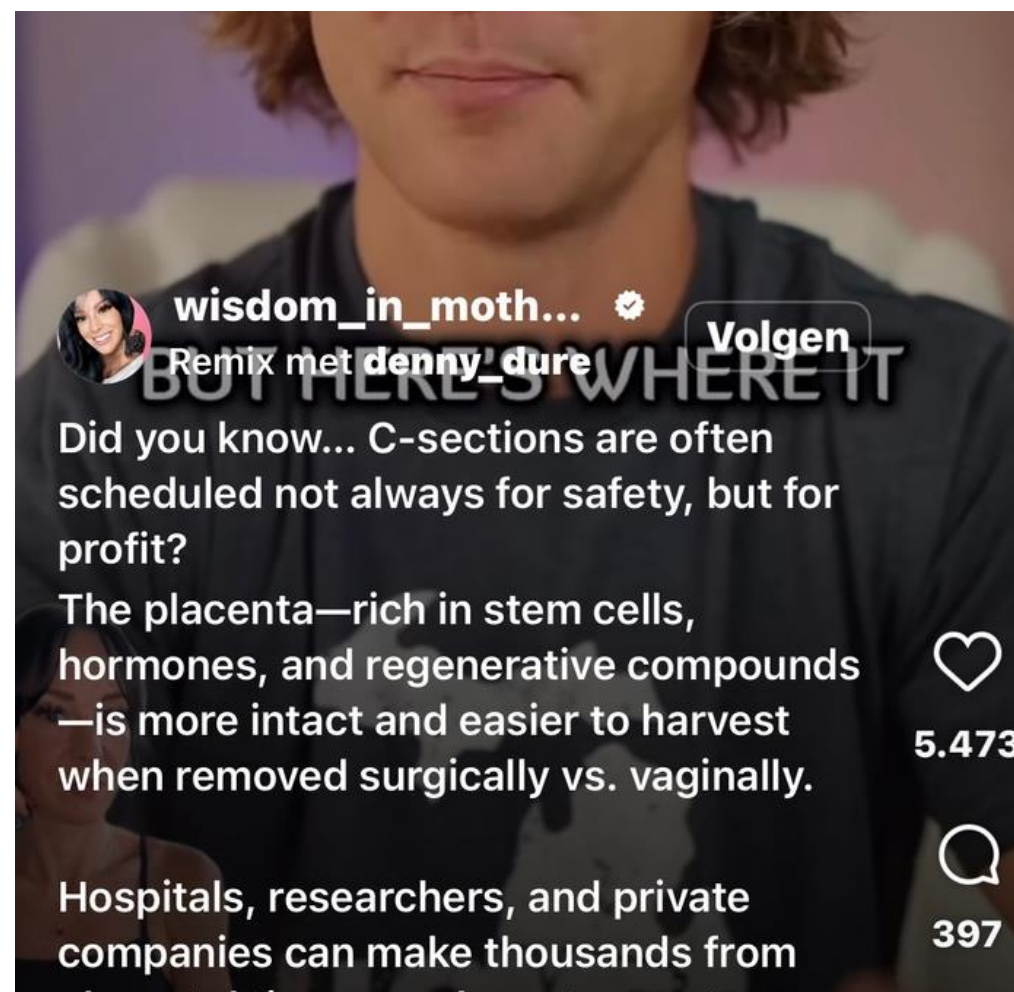
... 36 weken elke week. Extra controles (echo, **CTG**) van de baby hebben geen zin. Daarmee is namelijk niet ...

Ik ga bevallen en wil misschien een ruggenprik om de pijn minder te maken

... bloeddrukmeting, blaaskatheter, hartslagmeter voor je baby (**CTG**). De meeste vrouwen met een ruggenprik kunnen niet ...

●●● Wat ik hoorde van zwangeren

- “Goede informatie is slecht te vinden.”
- “Ik weet niet meer wat er klopt in alles wat ik online vind.”
- “Mijn zorgverlener zegt dat ik een inleiding moet, maar ik snap eigenlijk niet waarom”.
- “De gynaecoloog zei dat ik nu in het ziekenhuis moet bevallen, maar heeft niets uitgelegd over de risico’s”.

De informatie is er wel, maar ligt versnipperd en verspreid.
Soms is er gebrek aan goede uitleg.

Dat maakt het logisch dat vrouwen zelf gaan zoeken
— en daar ook misinformatie tegenkomen.

●●● Gevolgen van misinformatie

- Wantrouwen en angst naar de zorgverlener
- Big black box van het ziekenhuis
- Mismatch verwachtingen en realiteit
- Gevoel van falen en schaamte achteraf
- Potentiële gezondheidsnadelen
- Voet bij stuk

“Een zwangere kan pas
echt *eigen* keuzes maken als
ze beschikking heeft over
volledige, juiste en
genuanceerde informatie”

●●● Wat je zou kunnen doen...

Social media account?

- Je kunt zelf goede kennis posten....
- Uitleggen en erkennen

Maar als dat een brug te ver is:

- Betrouwbare posts en accounts delen
- Reageren op een goede post.
- Zwangeren op betrouwbare accounts en websites wijzen.

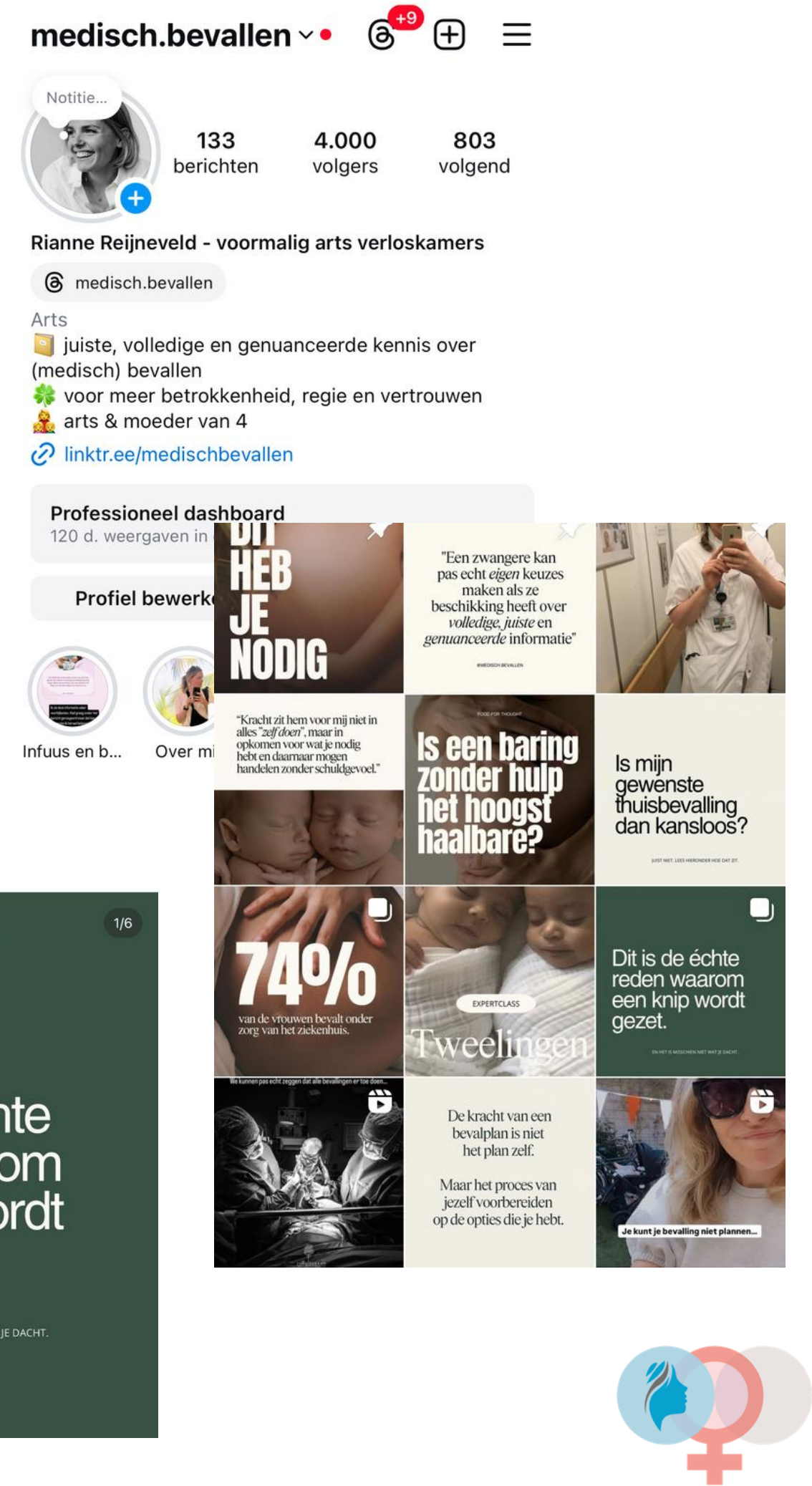
●●● Waarom Medisch Bevallen?

- Tegengeluid bieden aan: onvolledige, ongenuanceerde en onjuiste informatie
- Ik wil bijdragen aan meer positieve bevallingservaringen en geloof dat een **goede voorbereiding** en **samenwerking met de zorgverlener** hiervoor cruciaal zijn.

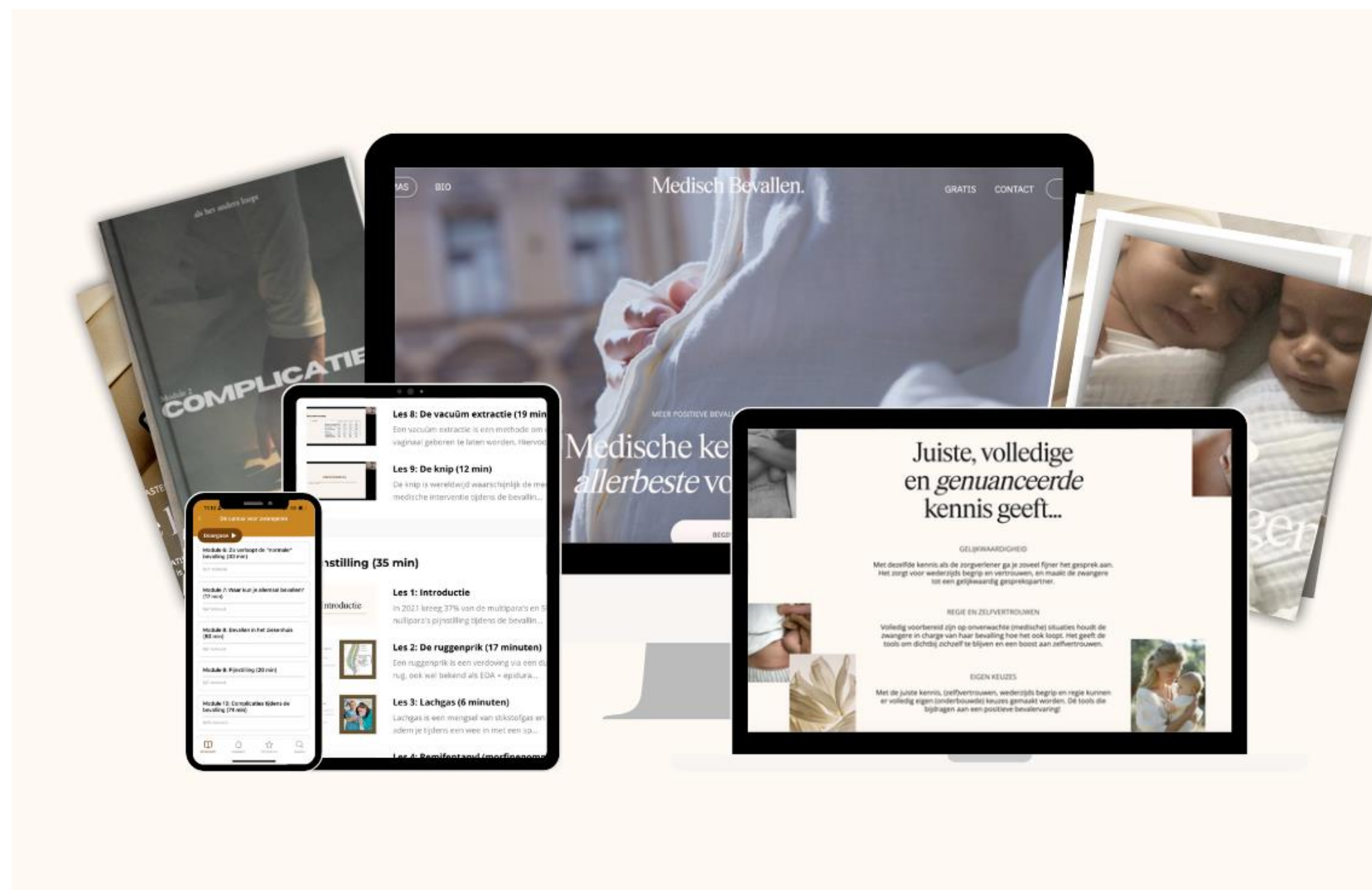
Instagram: @medisch.bevallen

- Ik bied een alternatief voor informatie die (vaak) context, nuance en volledigheid mist.
- Ik wil aanzetten tot nadenken; wat wil je daadwerkelijk zelf; wat vind je belangrijk, waar heb je invloed op en waar niet? etc.

●●● Wat ik doe...

- Cursus Medisch Bevallen
 - voor doula's en zwangerschapscoaches/cursusaanbieders
 - onderdeel van de Doula Academie
- Losse masterclasses door gynaecologen
- Cursus voor zwangeren

Reviews

Geboortecoaches/doula's

“Het brengt **rust voor zwangeren** als ze weten wat opties zijn en hoe iets eruit ziet. Het is een samenwerking, ik paste mijn aanbod aan”

“Van mijn cursisten hoor ik terug dat ze **minder bang** zijn dat hun bevalling medisch wordt, van verloskundigen krijg ik **positieve reacties** omdat mijn cursisten zo goed zijn voorbereid.”

“Voor mij als zwangerschapsdocent heeft het volgen van deze cursussen een enorm verschil gemaakt. Mijn cursus is **genuanceerder en completer.**”

Zwangeren

“Veel **complimenten** hoe goed ik op de hoogte was”

“De gynaecoloog vond dat elke zwangere vrouw die medisch gaat bevallen dit zou moeten doen”

“Ondanks dat het medisch was heb ik **super veel vrijheid en regie gevoeld** om te doen wat ik graag wilde”.

“Deze kennis heeft ontzettend geholpen om **relaxter** de bevalling in te gaan”

FOLLOW

Instagram: @medischbevallen

www.medischbevallen.com

Dank voor jullie aandacht

Bronnen

1. Ghiasi A. Health information needs, sources of information, and barriers to accessing health information among pregnant women: a systematic review of research. *J Matern Fetal Neonatal Med.* 2021 Apr;34(8):1320-1330. doi: 10.1080/14767058.2019.1634685. Epub 2019 Jul 1. PMID: 31216921.
2. Declercq ER, Sakala C, Corry MP, Applebaum S. Listening to mothers II: report of the Second National U.S. Survey of Women's Childbearing Experiences: conducted January-February 2006 for Childbirth Connection by Harris Interactive in partnership with Lamaze International. *J Perinat Educ.* 2007;16(4):9-14. doi: 10.1624/105812407X244769.
3. Chee RM, Capper TS, Muurlink OT. The impact of social media influencers on pregnancy, birth, and early parenting experiences: A systematic review. *Midwifery.* 2023 May;120:103623. doi: 10.1016/j.midw.2023.103623. Epub 2023 Feb 19. PMID: 36841131.
4. van der Pijl, M. S. G. (2023). Learning from childbirth experiences: The importance of respectful care and consent during labour and birth. [PhD-Thesis - Research and graduation internal, Vrije Universiteit Amsterdam]. s.n. <https://doi.org/10.5463/thesis.36>
5. Rijnders M, Baston H, Schönbeck Y, van der Pal K, Prins M, Green J, Buitendijk S. Perinatal factors related to negative or positive recall of birth experience in women 3 years postpartum in the Netherlands. *Birth* 2008; 35: 107-16.
6. Statista (2024) geraadpleegd op 13 november 2024 van <https://www.statista.com/topics/7863/social-media-use-during-coronavirus-covid-19-worldwide/#topicOverview>
7. Ceylan, G., Anderson, I. A., & Wood, W. (2023). Sharing of misinformation is habitual, not just lazy or biased. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 120(4), e2216614120. <https://doi.org/10.1073/pnas.2216614120>
8. Vosoughi, S., Roy, D., & Aral, S. (2018). The spread of true and false news online. *Science*, 359(6380), 1146-1151. <https://doi.org/10.1126/science.aap9559>

